

Kursplan för

Transkulturell psykiatri - migration, psykisk ohälsa och trauma, 7.5 hp

Transcultural psychiatry - migration, mental health and trauma, 7.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2020.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

[HT11](#) , [HT12](#) , [HT13](#) , [HT14](#) , [HT15](#) , [HT16](#) , [HT17](#) , [HT18](#) , [HT19](#) , [HT20](#) , [HT21](#)

Kurskod	9K8048
Kursens benämning	Transkulturell psykiatri - migration, psykisk ohälsa och trauma
Hp	7.5 hp
Utbildningsform	Uppdragsutbildning (högskolepoäng)
Huvudområde	Övriga ämnen
Nivå	GX - Grundnivå
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Styrelsen för utbildning
Datum för fastställande	2011-07-01
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2020-03-09
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2020

Särskild behörighet

Grundläggande behörighet för högskolestudier.

Mål

Efter avslutad kurs ska deltagarna kunna:

Kunskap och förståelse

- ha en fördjupad förståelse kring migrationsprocessen inklusive lagar och regelverk och rätten till vård.
- ha en fördjupad förståelse för migrationens effekter på hälsan och kulturella variationer som rör psykisk hälsa.
- ha en fördjupad förståelse för effekten av traumatiserande upplevelser och hur de påverkas av sammanhang och migrationsprocess, samt traumatiska händelsers psykologiska och sociala effekter.

- ha en fördjupad förståelse för barn i migration och deras speciella situation, behov och riskfaktorer när det gäller psykisk hälsa.
- redogöra översiktligt för handläggning av misstänkta tortyrskador.
- redogöra översiktligt för behandling, omvårdnad och bemötande vid traumarelaterade tillstånd.

Färdigheter och förmågor

- analysera situationer och patient/klientfall utifrån kunskaper om migrationens effekter på hälsan, kulturella faktorer påverkan, de psykologiska och sociala konsekvenserna av trauma.
- identifiera psykisk ohälsa i instabila livssituationer präglade av migrationens effekter på hälsa, kulturella faktorer, psykologiska och sociala konsekvenserna av traumatiska händelser samt föreslå vägar till vård och behandling.
- identifiera misstänkta tortyrskador och föreslå handläggning av dessa.
- analysera faktorer som är viktiga i bemötandet och i kommunikation med personer med olika kulturell bakgrund och personer som varit utsatta för traumatiska händelser.
- använda kulturformuleringsintervjun (KFI) i DSM-5 för att utforska personers kulturella sammanhang och deras betydelse för vård- och hjälpsökande.
- förstå och analysera faktorer som är viktiga för en hälsofrämjande integration utifrån faktorer identifierade i forskning och beprövad erfarenhet.

Värderingar och förhållningssätt

- kursen förmedlar kompetens för särskild hänsyn gentemot personer med migrations- och flykterfarenhet med erfarenheter av traumatiska händelser och liv i exil.

Innehåll

Kursen behandlar följande teman:

- Humanitära kriser, migration, ackulturation och påverkan på den psykiska hälsan på kort och på lång sikt, för både barn och vuxna.
- Stressfaktorer under migrationsprocessen och hälsofrämjande integration.
- Regelverket kring asylprocessen och nyanländas etablering, samt kring asylsökandes rätt till vård.
- Att identifiera psykisk ohälsa i ett transkulturellt perspektiv. Bemötande och orientering om diagnostik och behandling och om traumamedveten omsorg. Kulturformuleringsintervjun, KFI, i DSM-5 som ett redskap för att utforska kulturella sammanhang.
- Trauma - psykologiska och sociala konsekvenser, bemötande, orientering om behandling. Att identifiera misstänkta tortyrskador.
- Primärvårdsperspektiv på somatisk och psykisk ohälsa inklusive bemötande och behandling av patienter med smärtproblematik.
- Hälsobehov hos barn och ungdomar i migration samt erfarenheter av behandlingsarbete. Särskilt fokus på ensamkommande barn och ungdomar.
- Nätverkets och familjens betydelse i ett transkulturellt perspektiv, anhörigas och patienters erfarenheter och behov av delaktighet.
- Återhämtning, arbetsförmåga och prestationsförmåga. Faktorer som gynnar återhämtning från svåra psykiska störningar. Hur psykisk ohälsa påverkar arbetsförmåga.
- Språk och kommunikation i mötet med nyanlända flyktingar.

Arbetsformer

I kursen ingår individuella litteraturstudier. Texter och filmer med anknytning till kursens teman läggs ut på den webbaserade lärplattformen och finns där tillgängliga i god tid innan kursstart. Där finns också

inlämningsuppgifter som stöd för inläsningen.

Kursen inleds med en veckas schemalagd undervisning. Kursveckan består av föreläsningar, gruppdiskussioner och reflektioner i storgrupp. Kursen avslutas med två uppföljningsdagar som innehåller föreläsningar, gruppdiskussioner samt gruppexamination.

Examination

All schemalagd undervisning är obligatorisk då samtliga undervisningsmoment innehåller studentaktiva inslag som har betydelse för examination. Frånvaro från en del av den schemalagda undervisningen kan kompenseras med en skriftlig uppgift efter samråd med kursledningen.

Examination sker genom en muntlig redovisning av examinationsuppgift som delas ut vid kursstarten. Uppgiften förbereds och redovisas i grupp genom kliniska exempel och med frågor från examinatorn. Varje deltagares individuella prestation bedöms inom ramen för gruppredovisningen. I examinationsuppgiften kommer deltagare att genom kliniska exempel och frågor från examinatorn få belysa att de uppnått kursens lärandemål och läst den obligatoriska litteraturen.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för deltagare med funktionsnedsättning får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade kunskaper, färdigheter och förhållningssätt får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Examination kommer att tillhandahållas under ett år efter en eventuell nedläggning av kursen.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda för utbildning vid Karolinska Institutet.

Undervisningsspråk: svenska

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk

Allgulander, Christer

Klinisk psykiatri

Fjärde upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 432 sidor

ISBN:9789144123707 LIBRIS-ID:t4513twlrl3n8lvw

s.73-88, 143-240, 287-298, 319-356, 401-416.

[Sök i biblioteket](#)

American Psychiatric Association

Kulturformuleringsintervjun enligt DSM-5. Ett kliniskt stöd för kulturkänslig personcentrerad diagnostik.

Pilgrim Press och Transkulturellt Centrum, 2018

Asyl- och flyktmottagande, integration. Etableringsinsatser och SFI

Sveriges Kommuner och Regioner, 2018

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Bäärnhjelm, Sofie

Transkulturell psykiatri : - en grundbok

Natur & Kultur, 2014 - 300 s.

ISBN:9789127121911 (inb.) LIBRIS-ID:16259421

sid 32-105, 128-160 och 223-245

[Sök i biblioteket](#)

Bäärnhjelm, S; Scarpinati Rosso, M; Pattyi, L

Kultur, kontext och psykiatrisk diagnostik : Manual för intervju enligt kulturformuleringen i DSM-IV

Stockholm : Transkulturellt centrum, SLL, 2007

ISBN:978-91-631-6333-3

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

[Sök i biblioteket](#)

Envall Ryman, Emma

Hur nyanlända kan landa. Slutrapport för Landaprojektet om hur ett psykosocialt stöd för svårt traumatiserade flyktingar kan möjliggöra en väg in i samhället.

Röda Korsets Center för torterade flyktingar, 2017

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Goda råd till dig som söker asyl i Sverige.

Flyktinggruppernas riksråd, FARR, Version 5.02., 2018

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Migration, psykisk ohälsa och trauma ett studiehäfte för dig som möter asylsökande och flyktingar i ditt arbete.

Sundvall, Maria; Edlund, Ann-Sofie; Ghebru, Abeba; Johansson Olsson, Anne

Stockholm: Transkulturellt centrum, 2018

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Möller, Niklas; Petrini, Isabel; Gustavsson, Ulf

Krig, tortyr och flykt : vad gör det med människan och hur vi kan hjälpa

Första utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur, 2017 - 291 sidor

ISBN:978-91-27-81847-7 LIBRIS-ID:20820751

Sid. 18-147,180-238.

[Sök i biblioteket](#)

Vård och omsorg för asylsökande med flera.

Socialstyrelsen, 2019

Länken till denna litteratur kommer att finnas i lärplattformen.

Ytterligare artiklar, rapporter och annat undervisningsmaterial kan komma att användas och ges ut på lärplattformen som används i kursen utöver det som nämns här.

Fördjupningslitteratur

Allgulander, Christer

Klinisk psykiatri

Fjärde upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 432 sidor

ISBN:9789144123707 LIBRIS-ID:t4513twlrl3n81vw

Övriga kapitel

[Sök i biblioteket](#)

Bidö, Sofia; Mannheimer, Moa; Samuelberg, Poa

Traumatisering hos barn : en handbok

Första utgåvan : [Stockholm] : Natur & Kultur, [2018] - 390 sidor

ISBN:9789127818972 LIBRIS-ID:22450568

[Sök i biblioteket](#)

Bäärnhielm, Sofie

DSM-5 lägger fokus på kultur och kontext. Intervjuverktyg anpassar psykiatrin till det mångkulturella samhället.

Lakartidningen, 2013, Vol.110(43-44), pp.1916-7, 2013

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Bäärnhielm, Sofie

Transkulturell psykiatri : - en grundbok

Natur & Kultur, 2014 - 300 s.

ISBN:9789127121911 (inb.) LIBRIS-ID:16259421

Övriga kapitel.

[Sök i biblioteket](#)

Corbo, Victoria; Engelmark Schönning, Inga-Lill; Gherbu, Abeba

Hedersrelaterat våld och förtryck : ett studiehäfte för dig som arbetar inom hälso- och sjukvården

Stockholm : Transkulturellt centrum, Stockholms läns landsting, 2012 - 32 s.

LIBRIS-ID:14968231

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Ensamkommande barns och ungas behov : en kartläggning.

Socialstyrelsen, 2013

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Fossum (red.), I.B.

Kommunikation. Samtal och bemötande i vården

Stockholm: Studentlitteratur, 2019

Från apati till aktivitet : teori och behandling av flyktingbarn med svår psykisk ohälsa

Ascher, Henry; Hjern, Anders

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 249 s.

ISBN:9789144068152 LIBRIS-ID:14697928

[Sök i biblioteket](#)

Gunnarsen, Cornelia

Arbetslivsinriktad rehabilitering för torterade flyktingar : slutrapport Partnerskap för humanitet vid Röda korsets center för torterade flyktingar

Stockholm : Röda korsets center för torterade flyktingar, 2000 - 45 s.

LIBRIS-ID:3311842

Gustafsson, Lars H.; Ödqvist Drackner, Karin

Möta barn på flykt : enkel handbok för alla

Lindberg, Tor

Stockholm : UNICEF Sverige, 2016 - 46 s.

ISBN:9789163903649 LIBRIS-ID:19498992

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

[Sök i biblioteket](#)

Gui., S; Gunge, I; Andersson, J

En viktig bok om omsorg. Metodhandbok i att stötta ensamkommande unga.

Malmö: Region Skåne, Kunskapscentrum migration och hälsa., 2018

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Hagström, A; Hollander, A.C.; Mittendorfer Rutz, E

Kartläggning av självskadebeteende, suicidförsök, suicid och annan dödlighet bland ensamkommande barn och unga.

Stockholm: Karolinska Institutet., 2018

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Hedersrelaterat våld och förtryck. Ett kunskapsunderlag för hälso- och sjukvården

Malmö: Länsstyrelsen i Skåne län., 2007

s.19-35. Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Hälsokommunikatörer kan bidra till bättre hälsa hos utlandsfödda

Bäärnhielm, S; Hussein, H; Baker, U; Allebeck, P

Läkertidningen, 2013:110

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Höynä, Ulla-Karin

Livsviktig aktivitet : Intervju med Anne-Le Morville

2015 Ingår i:

Arbetsterapeuten

LIBRIS-ID:12200368

(2015)

s. 28-30. Länken till denna litteratur kommer att finnas i lärplattformen.

Johansson Metso, Frida

När kriget är allt du minns

Första upplagan : Stockholm : Gothia fortbildning, [2018] - 160 sidor

ISBN:9789177410577 LIBRIS-ID:22462391

[Sök i biblioteket](#)

Klefbom, C

Behov av tandvård bland asylsökande och gömda (med fokus på barn) 2007/2008

Transkulturellt centrum, 2010

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Möller, Niklas; Petrini, Isabel; Gustavsson, Ulf

Krig, tortyr och flykt : vad gör det med människan och hur vi kan hjälpa

Första utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur, 2017 - 291 sidor

ISBN:978-91-27-81847-7 LIBRIS-ID:20820751

Övriga kapitel

[Sök i biblioteket](#)

Ny möjlighet till uppehållstillstånd några frågor och svar om regelverket, kommunens skyldigheter och statlig ersättning

Sveriges Kommuner och Landsting, 18/02982, 2018

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Svensk författningssamling: SFS 2013:407. Lag om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd

Riksdagen,

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Tinghög, Petter; Sigvardsdotter, Erika; Saboonchi, Fredrik

Nyanlända och asylsökande i Sverige : en studie av psykisk ohälsa, trauma och levnadsvillkor.

Röda Korsets högskola, 2016

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Topor, Alain; Sundström, Klas

Återhämtning - en introduktion : återhämtning. Vad är det? : Hur är den möjlig?

1. uppl. : Årsta : FoU-enheten, Psykiatri Södra Stockholm, Stockholms läns sjukvårdsområde, 2007 - 24 s.

LIBRIS-ID:10773024

Litteraturen kommer att finnas i lärplattformen för nerladdning.

Transkulturell psykiatri : kliniska riktlinjer för utredning och behandling

Bäärnhjelm, Sofie

Första upplagan : [Sundsvall] : Svenska psykiatriska föreningen, [2018] - 246 sidor

ISBN:978-91-7741-079-9 LIBRIS-ID:22383570

[Sök i biblioteket](#)

Ytterligare artiklar, rapporter och annat undervisningsmaterial kan komma att användas och ges ut på lärplattformen som används i kursen utöver det som nämns här.